

Phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học cơ sở trong giai đoạn hiện nay

Nguyễn Trung Cang*

*Học viên Cao học – Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 22/11/2024; Accepted: 2/12/2024; Published: 12/12/2024

Abstract: The work of planning, selecting, using, training, fostering, and creating a motivating environment for the development of the team of management staff of secondary schools in some localities is still limited. From the research results, the article presents some theoretical issues on the development of the team of management staff of secondary schools in the current period.

Keywords: Phát triển, đội ngũ cán bộ quản lý, trường trung học cơ sở

1. Đặt vấn đề

Giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) giữ vai trò hết sức quan trọng đối với sự tồn tại và phát triển của mỗi quốc gia cũng như của toàn nhân loại. Trong bối cảnh hiện nay, sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, cùng với quá trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế sâu rộng, đặc biệt là xu thế tất yếu của nền kinh tế tri thức đã tác động mạnh đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có giáo dục. Muốn đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng nhu cầu của xã hội hiện nay cần phải quan tâm đến phát triển ĐNCBQL(CBQL). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã đề cập rất nhiều nội dung quan trọng trong đó có nội dung đổi mới căn bản, toàn diện GD & ĐT.

Tuy nhiên, ĐNCBQL (ĐNCBQL) các trường CLGD(THCS) vẫn còn những bất cập về số lượng, chất lượng và cơ cấu. Về số lượng; về chất lượng không đồng đều, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ ở một bộ phận CBQLchưa đáp ứng được yêu cầu; về cơ cấu còn thiếu đồng bộ. Đồng thời, từ công tác quy hoạch đến tuyển chọn, sử dụng, đào tạo, bồi dưỡng, tạo môi trường động lực phát triển ĐNCBQLvẫn còn nhiều hạn chế. Bài viết trình bày một số vấn đề lý luận về phát triển ĐNCBQLcác trường THCS trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phát triển ĐNCBQL trường THCS

Phát triển ĐNCBQL trường THCS phải đáp ứng mục tiêu trước mắt và mục tiêu phát triển lâu dài của tổ chức, đồng thời phải được thực hiện theo một quy chế, quy định thống nhất trên cơ sở Pháp luật của Nhà nước.

Phát triển ĐNvừa là mục tiêu, vừa là động lực phát triển tổ chức; đồng thời được xem là nhiệm vụ

của người lãnh đạo, là quản lý cấp trên của mọi thành viên trong nhà trường chứ không phải của riêng người Hiệu trưởng hay phó Hiệu trưởng.

Phát triển ĐNCBQL trường THCS nhằm làm cho HT và PHT trường THCS vận động theo chiều hướng tốt hơn lên, mạnh lên và từ kém hoàn thiện đến hoàn thiện hơn về phẩm chất và năng lực, nhất là các phẩm chất nghề nghiệp và năng lực lãnh đạo, quản trị nhà trường đáp ứng được các nhiệm vụ QL nhà trường THCS theo quy định nhằm đáp ứng được yêu cầu đổi mới GDPT 2018; làm cho ĐNnay đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu; có kế hoạch, quy hoạch, chuẩn hoá, nâng cao chất lượng nhằm phát huy năng lực, vai trò, trách nhiệm của họ trong việc đảm bảo chất lượng giáo dục.

2.2. Quy hoạch ĐNCBQLtrường THCS

Quy hoạch ĐNCBQL trường THCS là quá trình xác lập những mục tiêu của tổ chức biên chế, tiêu chuẩn, chức danh của ĐNCBQL cần có trong tương lai. Nghị quyết số 42-NQ/TW ngày 30/11/2004 của Bộ Chính trị về công tác quy hoạch cán bộ, mục tiêu và nguyên tắc quy hoạch là: “chuẩn bị từ xa và tạo nguồn cán bộ dồi dào làm căn cứ để đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng ĐNcán bộ đảm nhận các chức danh lãnh đạo, quản lý các cấp trong hệ thống chính trị, vững vàng về chính trị, trong sáng về đạo đức, thành thạo về chuyên môn, nghiệp vụ, có trình độ và năng lực, nhất là năng lực trí tuệ và thực tiễn tốt, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp CNH, HĐH đất nước”.

Quy hoạch ĐNCBQL trường THCS và quy hoạch phát triển ĐNCBQL trường THCS cùng có ý nghĩa giúp cho các cấp QLGD không bị động, lúng túng trong việc bổ nhiệm CBQL. Đảm bảo thực hiện tốt công tác quản lý và sử dụng ĐNCBQL trường THCS,

xây dựng được ĐNCBQL phải đạt chuẩn trình độ đào tạo, phẩm chất và năng lực theo chuẩn mực quy định; đảm bảo tính kế thừa, chuyển tiếp giữa các thế hệ, đáp ứng yêu cầu cả trước mắt và lâu dài.

Công tác quy hoạch ĐNCBQL trường THCS bao gồm các nội dung: xây dựng chuẩn ĐNCBQL; dự báo nhu cầu ĐNCBQL; khảo sát, đánh giá ĐNCBQL; xây dựng và quy hoạch nguồn và dự nguồn ĐNCBQL trường THCS.

Tóm lại công tác quy hoạch CBQL trường THCS là nhiệm vụ quan trọng có tính chất chiến lược, quyết định chất lượng ĐNCBQL có chất lượng giáo dục. Công tác quy hoạch CBQL phải được thực hiện theo một quy trình khép kín, đảm bảo theo kế hoạch và được tiến hành thường xuyên nhằm phát hiện, bồi dưỡng, đánh giá đúng kế hoạch, quy hoạch, trên cơ sở đánh giá đúng thực trạng, khách quan và điều chỉnh kế hoạch, quy hoạch hợp lý với điều kiện hiện tại nhằm tạo điều kiện và phát huy tối đa khả năng của ĐNCBQL.

2.3. ĐTBĐĐNCBQL trường THCS

ĐTBĐĐNCBQL là nhằm hoàn thiện và nâng cao về trình độ lý luận chính trị và kỹ năng trong thực tiễn quản lý; trau dồi nghiệp vụ chuyên môn cho từng giáo viên và cả ĐNCBQL. Bản chất của là nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp và năng lực quản lý, điều hành tổ chức cho ĐNCBQL để họ có đủ các điều kiện hoàn thành nhiệm vụ, thực thi đúng chức năng và quyền hạn của họ theo quy định.

Công tác bồi dưỡng ĐNCBQL trường THCS nói riêng là nhiệm vụ quan trọng không thể thiếu được trong quá trình quản lý của các cấp quản lý giáo dục. Việc tổ chức bồi dưỡng phải tiến hành xuyên, liên tục lấy việc tự học, tự bồi dưỡng nhằm phát huy khả năng của từng cá nhân CBQL. Công tác bồi dưỡng CBQL phải được tiến hành khoa học, công khai, dân chủ có kế hoạch trước mắt cũng như lâu dài, thực hiện bồi dưỡng phải được sắp xếp một cách phù hợp với điều kiện thực tế nhà trường, với khả năng cá nhân,... khi tổ chức bồi dưỡng cần đạt phải được kiểm chứng, trải nghiệm thực tế từ đó có hướng xây dựng các điển hình và nhân rộng điển hình.

Như vậy để ĐNCBQL ngày càng có chất lượng cao thì cần phải tổ chức

đa dạng hóa các loại hình thức ĐTBĐ phù hợp với điều kiện,

hoàn cảnh và yêu cầu công tác của cán bộ. Có thể thực hiện các hình thức bồi

dưỡng như:

- ĐTBĐ chuẩn hóa, trên chuẩn: sau khi khảo sát,

đánh giá CBQL theo chuẩn, cho đi đào tạo chuẩn hóa, đào tạo trên chuẩn.

- Bồi dưỡng thường xuyên: cung cấp cho ĐNCBQL hệ thống tài liệu chuyên môn, giới thiệu tài liệu, đặt ra các yêu cầu nghiên cứu của từng chuyên đề, thực hiện theo định kỳ và cuối cùng là đánh giá kết quả.

- Tự học, tự bồi dưỡng: bằng cách tự học thông qua các phương tiện thông tin, đồng nghiệp, tự NCKH, tổng kết kinh nghiệm... Đây là việc làm có ý nghĩa lớn, tự giác cao

Bên cạnh đó công tác ĐTBĐĐNCBQL cần xác định rõ mục tiêu, nội dung, hình thức ĐTBĐ từ đó xây dựng kế hoạch ĐTBĐĐNCBQL các trường THCS để họ đạt “Chuẩn” không những được tiến hành cho đối tượng là các CBQL đương chức, mà còn phải đối với cả ĐNCán bộ dự nguồn (quy hoạch) để bổ nhiệm thành CBQL các trường THCS. Như vậy, để nâng cao chất lượng ĐNCBQL thì không thể thiếu được hoạt động đào tạo và bồi dưỡng ĐNCBQL.

2.4. Bổ nhiệm, bố trí sử dụng ĐNCBQL trường THCS

Tuyển chọn, bổ nhiệm chính xác người CBQL có đủ phẩm chất và năng lực cho một tổ chức là yếu tố quan trọng để phát triển tổ chức nói chung và thực chất là tạo điều kiện tiên quyết cho tổ chức đó đạt đến mục tiêu của nó. Mặt khác, những tiêu chuẩn cho việc tuyển chọn, bổ nhiệm CBQL lại là những yêu cầu tất yếu cho việc thực hiện kế hoạch nâng cao chất lượng ĐNCBQL.

Như vậy việc bổ nhiệm, bố trí sử dụng, luân chuyển, miễn nhiệm ĐNCBQL trường THCS thực hiện theo các hoạt động sau:

- Phải thu thập đủ các thông tin về những cán bộ, giáo viên có phẩm chất chính trị tốt, vững vàng, kiên định về tư tưởng chính trị; có tinh thần năng động, sáng tạo, phấn đấu thực hiện đường lối đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục, dám đấu tranh với những quan điểm sai trái; có ý thức tổ chức kỷ luật, giữ gìn đoàn kết nội bộ; có quan hệ mật thiết với nhân dân; có năng lực trình độ và sức khỏe phù hợp với nhiệm vụ được giao; có phong cách làm việc khoa học, đạt hiệu quả thiết thực.

- Bổ nhiệm CBQL trường THCS phải thực hiện theo quy trình bổ nhiệm đã quy định trên cơ sở thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ, phải căn cứ vào các tiêu chuẩn trong chuẩn chức danh theo quy định; đồng thời phải xem xét toàn diện, đảm bảo sự thống nhất giữa con người và công việc; đảm bảo tính thống nhất mục tiêu phát triển giáo dục giữa

ngành và địa phương; đảm bảo về quy trình và hồ sơ cá nhân.

2.5. Kiểm tra, đánh giá chất lượng ĐNCBQL-trường THCS

Kiểm tra và đánh giá ĐNCBQL là một trong các chức năng quản lý. Lãnh đạo mà không kiểm tra, coi như không có lãnh đạo; kiểm tra mà không đánh giá, coi như không kiểm tra.

Kiểm tra nhằm xem xét việc thực hiện các quyết định quản lý ở mức độ nào; phát hiện những trục trặc, trì trệ, xử lý sai phạm, đánh giá thực trạng, tìm ra nguyên nhân để đề xuất các biện pháp khắc phục nhằm thực hiện tốt kế hoạch đề ra; động viên, khích lệ, nâng cao tinh thần trách nhiệm của ĐNCBQL, để hoạt động quản lý đạt hiệu quả tốt hơn, đồng thời kiến nghị các cấp có thẩm quyền điều chỉnh, bổ sung chính sách và các quy định phù hợp để nâng cao hiệu lực QLGD.

Nội dung kiểm tra, đánh giá ĐNCBQL trường THCS cần tập trung một số tiêu chuẩn đánh giá cán bộ như sau:

- Về chính trị tư tưởng: Trung thành với lợi ích của Đảng, của quốc gia, dân tộc và nhân dân; kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, mục tiêu, lý tưởng về độc lập dân tộc, chủ nghĩa xã hội và đường lối đổi mới của Đảng.

- Về đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật: Có phẩm chất đạo đức trong sáng, trung thực; lối sống lành mạnh, giản dị; khiêm tốn, chân thành, gương mẫu; cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư.

- Về trình độ: Có trình độ chuyên môn, lý luận chính trị, quản lý nhà nước đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ được giao và theo quy định của Đảng, Nhà nước; trình độ tin học, ngoại ngữ cần thiết và phù hợp.

- Về năng lực và uy tín: Có tư duy đổi mới, có tầm nhìn, phương pháp làm việc khoa học; có năng lực tổng hợp, phân tích và dự báo. Có khả năng phát hiện những mâu thuẫn, thách thức, thời cơ, thuận lợi, vấn đề mới, khó khăn và những hạn chế, bất cập trong thực tiễn.

2.6. Tạo môi trường, động lực phát triển ĐNCBQL trường

THCS

Việc thực hiện chế độ chính sách, tạo động lực cho hoạt động của ĐNCBQL trường THCS là quá trình tạo lập những điều kiện tốt nhất để cho CBQL phát triển được phẩm chất và các năng lực ở mức độ cao và thực hiện công việc đạt hiệu quả tốt nhất. Đó là việc xây dựng và ban hành các cơ chế chính sách theo quy định của pháp luật, phù hợp đặc điểm tình

hình địa phương, tạo hành lang tốt nhất cho CBQL thực hiện chức năng, nhiệm vụ. Đồng thời có chế độ thích hợp, khích lệ sự phấn đấu vươn lên hoàn thành nhiệm vụ đối với giáo viên nói chung và CBQL nói riêng. Xây dựng quy chế phù hợp, kết hợp hợp lý giữa ngành GD&ĐT với các ban ngành khác để tạo động lực và những điều kiện về các nguồn lực cho phát triển GD&ĐT. Quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật cho công tác giáo dục nói chung và công tác quản lý trường học nói riêng.

Tạo môi trường hoạt động thuận lợi cho ĐNCBQL các trường THCS trong đó có môi trường pháp lý, môi trường làm việc, giải quyết các chính sách và chế độ đãi ngộ là các hoạt động mang ý nghĩa góp phần tạo ra động lực cho từng CBQL các trường THCS phát triển. Động lực để CBQL trường THCS phát triển phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố, trong đó có các yếu tố cơ bản sau:

3. Kết luận

Công tác PTĐN CBQL có vai trò rất quan trọng trong việc định hướng phát triển chất lượng giáo dục phù hợp với yêu cầu đặt ra cho việc đổi mới chương trình GDPT 2018. Về lý luận, tác giả đã chỉ ra những đặc điểm về quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, tuyển chọn, bổ nhiệm, bố trí sử dụng, thuyên chuyển, đánh giá chất lượng ĐN và tạo môi trường làm việc thuận lợi để làm động lực cho ĐNCBQL phát triển. Từ những cơ sở lý luận trên, tác giả tiến hành điều tra, khảo sát và phân tích thực trạng phát triển ĐNCBQL các trường THCS ở thị xã Bình Minh, tỉnh Vĩnh Long được trình bày ở bài viết tiếp theo.

Tài liệu tham khảo

[1]. Ban Bí thư TU Đảng (2004), Chỉ thị 40-CT/TW ngày 15/6/2004 về việc xây dựng, nâng cao chất lượng ĐN nhà giáo và CBQL giáo dục. Hà Nội

[2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), Thông tư số 14/2018/TT-BGDĐT ngày 20 tháng 7 năm 2018, Ban hành quy định chuẩn hiệu trưởng cơ sở giáo dục phổ thông.

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), Thông tư số 18/2018/TT-BGDĐT ban hành quy định về kiểm định chất lượng giáo dục và công nhận đạt chuẩn quốc gia đối với trường THCS, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp. Hà Nội

[4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Điều lệ trường trường THCS và THPT, ban hành kèm theo Thông tư số 32/2020/TT-BGD ngày 19/9/2020 của Bộ GD&ĐT về việc ban hành Điều lệ trường THCS và THPT.